

KANGA KÄÄRIMINE

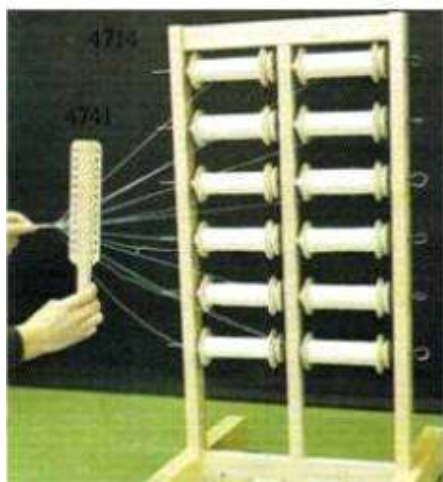
Kanga käärimine ehk kanga loomine on kanga lõimelõngade korrapärane valmisvedamine ja vahelikku jaotamine vajalikus pikkuses ning laiuses.

NB! Kanga käärimisel on tähtis, et lõimelõngad jookseksid käärpuudele **ühtlase pingega**. Seetõttu peaks selle tööloiguga algusest lõpuni tegelema **üks inimene**.

(Abiline saab aidata arvet pidada juba kääritud lõimelõngade üle, siduda pasmanööre kangavahelikku, aidata lõimede mahavõtmisel käärpuudelt jms).

- **Enne käärimise** juurde asumist veetakse nii pikk mõõdupael ümber käärpuude, kui pikka kangast soovitakse käärida. Nii jäävad vedukordade vahed hästi näha ja saadakse teada, mitme käärimisringiga peab jõudma ülemiste vahelikupulkadeni.
- Kui lõng on **sile**, võib käärida **4-12 lõngaga** (töö hõlbustamiseks võiks kasutada abivahendina käärilauakest, vt joonis 1), sest see hõlbustab hiljem rehasse lugemist, kuna reha piivahede laius on tavaliselt kas 1 cm või 1,5 cm. **Takuse, karvase, sõmelise või villase** lõimematerjali korral kääritakse **1, 2 või 4** lõngaga.

NB! Keradelt käärides asetatakse iga kera eraldi kaussi või karp. Rullidelt käärides asetatakse rullid rulliraami (vt joonis 1) ja poolidelt käärides asetatakse poolid poolihoidikusse (vt joonis 2).

Joonis 1-3. Rulliraam ja käärlaud. Poolid poolihoidikus. Algsõlm.

Kääritavate lõimelõngade otsad sõlmitakse (joonis 3) **hobusesabasõlmega** kokku (vt joonis 4) ...

Joonis 4. Hobusesabasõlm.

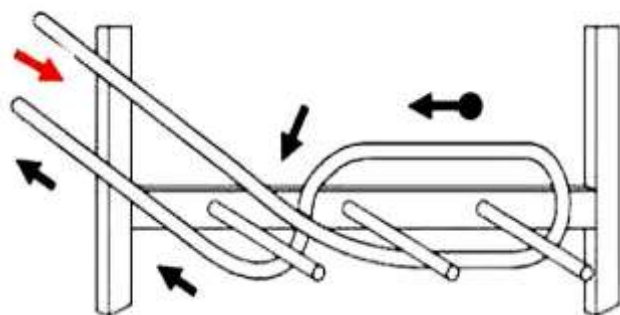
või ühe lõngaga käärides tehakse pikema avaga mittelibisev algsõlm.

- Käärimist alustada **alumistelt** vahelikupulkadelt. Kokkuseotud lõimed tõsta tagumisele vahelikupulgale (joonis 5).
- Edasi juhtida lõngad koos teise vahelikupulga pealt esimese vahelikupulga alt läbi **suundudes üles** (joonis 6).

Joonis 5. Käärimise alustamine alt.

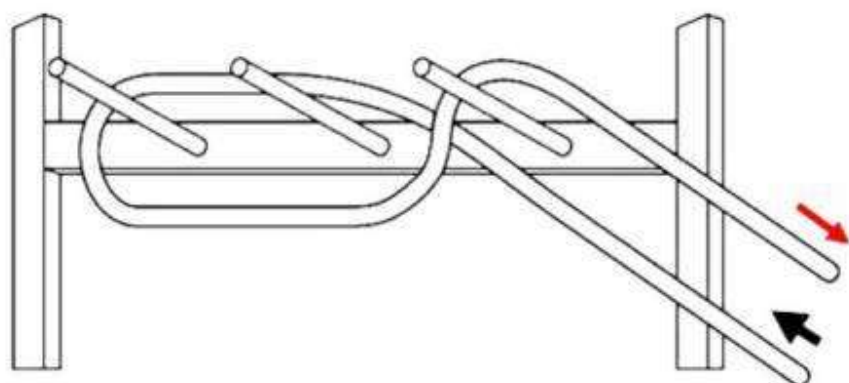
Joonis 6. Lõime jooks alt üles.

- Kanga pikkus tiirutada käärpuudele (joonis 7). Hoida lõngu nimetissõrme ja pöidla vahel koos, väike sõrm aga torgata lõngade vahele, et nad keerdu ei tõmbaks.

Joonis 7. Tööasend.

- Üles jõudes liigub lõngajooks esimese pulga alt ja teise-kolmanda pulga pealt (joonis 8).

Joonis 8. Lõime jooks ülalt alla.

- Lõngajooks suunata kahe tagumise vahelikupulga alt läbi üle esimese vahelikupulga **suundudes alla** tagasi (vt joonis 8).
- Käärpuid vastassuunas tiirutades jõutakse alumiste vahelikupulkadeni tagasi. Lõimejooks suunata üle esimese pulga tagumiste pulkade alt läbi, pöörata jooks tagasi tagumiste pulkade pealt esimese vahelikupulga alla **suundudes üles** tagasi.

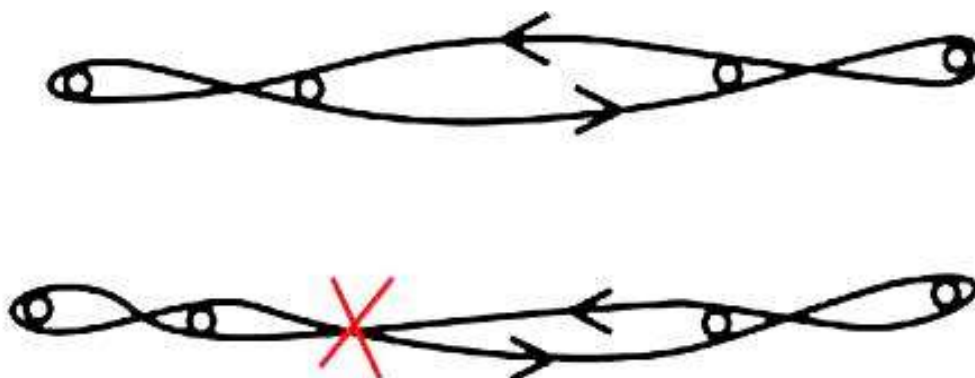
Esimese ja teise pulga vahele tekivad nn **vahelikuristid** (joonis 6, 8, 9). Ristid hoiavad lõimelõngu kindlas järjekorras, takistades nende sassi minekut kanga telgedele rakendamise käigus.

Joonis 9. Vahelikuristi loomine.

NB!

Vahelikuriste moodustades jälgida, et alumise ja ülemise vahelikuristi vahele ei tekiks lõimeringi sisse lisaristi! Vahelikupulkadele tekkivate lõimeristide vahe peab jääma nõ avatud ringina.

- Et lõime pikkus kasvaks ning jaotuks ühtlaselt, liigutakse lõimejooksuga käärpuid nurga puudel kord eelnevate lõimejooksude pealt, kord alt läbi. Seda tehakse vaheldumisi ning kasvatades ühte ja samasse kohta nii üles kui ka alla liikudes (joonis 10).

Joonis 10. Risti loomine.

NB!

Käärimise ajal loendab abiline lõngu kas 10-ne, 20-ne või 50-ne kaup, eraldades salke lisapaela (pasmanööri) abil (joonis 11).

Joonis 11. Lõngade loendamine pasmanööri abil.

- Üksinda käärides võiks lõngu lugeda pärast lõime loomist, sest käärimise jooksul peab säilima lõimejooksu ühtlane pinge. Kui siiski osutub vajalikuks käärimisprotsessi katkestamine, kinnitada jooksev lõim nurgapuu kohal lahtitõmmatava sõlme abil (joonis12).

Joonis 12. Kääritava lõimejooksu kinnitamine.

- Kääritud lõimelõngu on kõige hõlpsam üle lugeda vahelikupulkadel olevate ristide kohalt (joonis 13).

Joonis 13. Lõngade lugemine ristikohtadel.

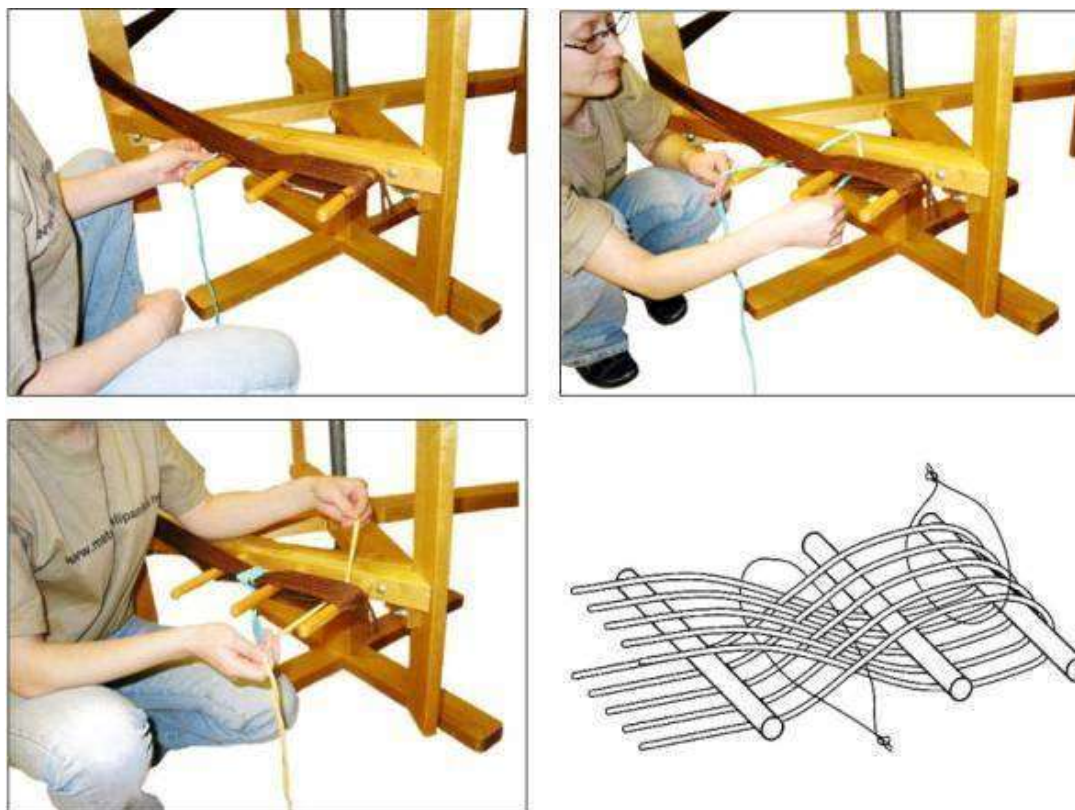
Käärimine lõpetatakse alumistel vahelikupulkadel, lõigates lõimejooksu läbi (joonis 14) ja sidudes lõimeotsad tagumise vahelikupulga taha (joonis 15).

Joonis 14 - 15. Käärimise lõpetamine.

Lõpuotste sidumine vahelikupulgale.

- Lõime käärpuudelt mahavõtmiseks on vaja nii alumised kui ka ülemised vahelikud korralikult **lisapaeltega siduda** (üksteisest ristikohtadel eraldada), et säiliks lõngade järjestus (joonis 16).

Joonis 16. Vahelike sidumine lisapaeltega.

NB! Kõik sidumised teha lahtitõmmatavate sõlmedega, **umbsõlmede tegemine on telgede tööprotsessides KEELATUD!!!**

- Kanga mahavõtmist käärpuudelt alustada **alati alumistelt** vahelikupulkadelt, sest siis saab kergemini ära hoida lõimede allavajumist põrandale.
- Alumised vahelikupulgad tõmmatakse välja ja hoides käärpuid jalaga (põlvega, puusaga, kaaslase abiga) paigal (**lõim peab olema pinge all**) tehakse lõimest käega heegeldades palmik (joonis 17).

Joonis 17. Lõimepalmiku heegeldamine.

* **Palmiku lõppu ei tõmmata kunagi viimasest silmusest läbi**, vaid seotakse lisapaela abil viimase silmusega kokku (nii leiab hiljem lahtihargneva otsa kiiresti üles) (joonis 18). Kui palmik jääb pikemaks ajaks seisma, siis lisatakse sidumispaela vahele lipik palmiku andmetega (lõimelõngade arv ja pikkus).

Joonis 18. Lõimepalmiku lõpuotsa sidumine.

Lühikeste kangaste puhul ja käärpuude puudumisel saab kanga käärimiseks kasutada ka käepärasemat moodust:

